

Informácia o ochrane klientov prostredníctvom Garančného fondu investícií

A. Účel GFI

Garančný fond investícií (ďalej len „GFI“) je právnická osoba zriadená zákonom č. 566/2001 Z.z. o cenných papieroch a investičných službách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZoCP“). GFI sústreďuje peňažné príspevky obchodníkov s cennými papiermi a pobočiek zahraničných obchodníkov s cennými papiermi, správcovských spoločností a pobočiek zahraničných správcovských spoločností na poskytovanie náhrad za nedostupný klientsky majetok prijatým týmito spoločnosťami na vykonanie investičnej služby. GFI svojím pôsobením vytvára spolu s Fondom ochrany vkladov komplexný systém ochrany klienta pri investovaní na peňažnom a kapitálovom trhu v Slovenskej republike. GFI je dohliadaným subjektom Národnej banky Slovenska. Jeho činnosť a hospodárenie podliehajú prísnyh pravidlám upravených právnymi predpismi SR. Organizačnú štruktúru GFI tvoria tri orgány. Najvyšším orgánom je Rada GFI, kontrolným orgánom je Dozorná rada GFI, ktorá dohliada na hospodárenie a činnosť GFI. Výkonným orgánom GFI je Prezídium. Každý obchodník s cennými papiermi, ktorému Národná banka Slovenska udelila povolenie na poskytovanie investičných služieb je povinný v súlade s príslušnými ustanoveniami ZoCP zúčastniť sa na ochrane klientov prostredníctvom GFI a platiť na tento účel príspevky.

B. Definícia pojmov

Klientskym majetkom sa rozumejú peňažné prostriedky a finančné nástroje klienta zverené obchodníkovi s cennými papiermi alebo zahraničnému obchodníkovi s cennými papiermi v súvislosti s vykonaním investičnej služby alebo vedľajších služieb, a to vrátane finančných nástrojov a peňažných prostriedkov získaných za tieto hodnoty. Klientskym majetkom nie sú peňažné prostriedky klienta prijaté obchodníkom s cennými papiermi alebo pobočkou zahraničného obchodníka s cennými papiermi a vedené na účtoch chránených podľa zákona č. 118/1996 Z.z. o ochrane vkladov v znení platných predpisov.

Nedostupným klientskym majetkom je klientsky majetok prijatý:

- obchodníkom s cennými papiermi alebo zahraničným obchodníkom s cennými papiermi, ktorý bol vyhlásený za neschopného plniť záväzky voči klientom;
- obchodníkom s cennými papiermi alebo zahraničným obchodníkom s cennými papiermi, ktorému súd rozhodnutím pozastavil nakladanie s klientskym majetkom, ak sa toto rozhodnutie stalo vykonateľným pred vyhlásením obchodníka s cennými papiermi alebo zahraničného obchodníka s cennými papiermi za neschopného plniť záväzky voči klientom.

Za nedostupný klientsky majetok sa nepovažujú cenné papiere a iné finančné nástroje prijaté obchodníkom s cennými papiermi, ktoré je obchodník s cennými papiermi alebo zahraničný obchodník s cennými papiermi schopný vrátiť klientovi bez toho, aby došlo k ujme na nárokoch ostatných klientov.

Klientskym majetkom sú teda peňažné prostriedky a finančné nástroje klienta, ak **klientom** je:

- fyzická osoba vrátane fyzickej osoby podnikateľa;
- nadácia, neinvestičný fond, nezisková organizácia poskytujúca všeobecne prospešné služby, združenie občanov alebo spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov;
- právnická osoba, ktorá nie je uvedená v predchádzajúcom bode, *s výnimkou*:
 - banky, poisťovne, doplnkovej dôchodkovej poisťovne, správcovskej spoločnosti vrátane majetku v podielovom fonde, dôchodkovej správcovskej spoločnosti vrátane majetku v dôchodkovom fonde, obchodníka s cennými papiermi, ktorý nie je bankou, centrálného depozitára, burzy cenných papierov,

komoditnej burzy, pošty, právnickej osoby prevádzkujúcej lotérie alebo iné podobné hry, Exportno-importnej banky Slovenskej republiky;

- o slovenskej právnickej osoby neuvedenej v predchádzajúcom bode alebo zahraničnej právnickej osoby, ktorá má čo len čiastočne rovnaký alebo obdobný predmet činnosti ako niektorá z právnických osôb uvedených v predchádzajúcom bode;
- o právnickej osoby neuvedenej v predchádzajúcich bodoch, ktorá musí mať povinne účtovnú závierku overenú auditorom;
- o štátu, štátnej rozpočtovej organizácie, štátnej príspevkovej organizácie, štátneho fondu, obce, vyššieho územného celku a orgánov verejnej moci;
- o právnickej osoby zriadenej zákonom, na ktorú sa nevzťahujú predchádzajúce body;
- o právnickej osoby, ktorá ovláda obchodníka s cennými papiermi alebo zahraničného obchodníka s cennými papiermi, alebo ktorá je ovládaná obchodníkom s cennými papiermi alebo zahraničným obchodníkom s cennými papiermi, v ktorom alebo v ktorého pobočke je klientsky majetok vedený.

C. Postup pri poskytovaní náhrad z Garančného fondu investícií

1. Ak obchodník s cennými papiermi aj napriek použitiu svojich likvidných prostriedkov nie je schopný plniť záväzky voči klientom počas 48 hodín, je povinný oznámiť túto skutočnosť najneskôr v najbližší pracovný deň Národnej banke Slovenska a GFI.
2. Národná banka Slovenska vyhlási obchodníka s cennými papiermi za neschopného plniť záväzky voči klientom do troch pracovných dní od doručenia oznámenia od obchodníka, ak sa preukáže trvalý nedostatok likvidity obchodníka alebo ak sa preukáže nemožnosť odstránenia dočasného nedostatku likvidity alebo aj z vlastného podnetu.
3. Dňom, ktorým sa klientsky majetok stal nedostupným sa až do skončenia vyplácania náhrad pozastavuje obchodníkovi s cennými papiermi nakladanie s finančnými nástrojmi a peňažnými prostriedkami, ktoré tvoria nedostupný klientsky majetok, pozastavuje sa postupovanie pohľadávok voči obchodníkovi z nedostupného klientskeho majetku a započítavanie vzájomných pohľadávok medzi obchodníkom a inými osobami. Na rovnaké obdobie sa obchodníkovi s cennými papiermi zakazuje poskytovať investičné služby alebo uzatvárať iné obchody, ktorými sa zvyšujú pohľadávky alebo záväzky obchodníka voči iným osobám.
4. Klient obchodníka s cennými papiermi je dňom, ktorým sa klientsky majetok stal nedostupným oprávnený požiadať o vrátenie cenného papiera alebo finančného nástroja zvereného obchodníkovi a tento je povinný tejto požiadavke vyhovieť.

D. Náhrada za nedostupný klientsky majetok

Za nedostupný klientsky majetok má klient právo na náhradu z GFI v eurách. Za chránený klientsky majetok poskytuje fond náhradu vo výške nedostupného klientskeho majetku; v súhrne však jednému klientovi alebo inej oprávnenej osobe patrí náhrada z fondu najviac vo výške 50 000 Eur.

Ak má klient u obchodníka s cennými papiermi klientsky majetok, ktorého súhrnná výška prevyšuje 50 000 Eur, náhrada sa poskytuje za finančné nástroje postupne v časovom poradí, ako bolo zverených obchodníkovi až do výšky 50 000 Eur, ak sa Garančný fond investícií s klientom nedohodne inak. Dňom vyplatenia náhrady za nedostupný klientsky majetok zaniká pohľadávka klienta voči obchodníkovi s cennými papiermi v rozsahu vyplatenej náhrady. Poskytnutím náhrady z GFI však nie je dotknuté právo klienta vymáhať si od obchodníka uhradenie tej časti klientskeho majetku, za ktorú nebola poskytnutá náhrada z GFI.

Na účely výpočtu výšky náhrady za chránený klientsky majetok sa spočítava nedostupný klientsky majetok toho istého klienta u jedného obchodníka s cennými papiermi vrátane jeho podielov na klientských majetkoch, ktoré klientovi patria spoločne s inými klientmi a ktoré sú chránené ZoCP, podľa stavu ku dňu, keď sa klientsky majetok stal nedostupným. Úroky a iné majetkové výhody spojené s nedostupným klientskym majetkom sa na účely

výpočtu výšky náhrady vypočítavajú podľa stavu ku dňu, keď sa klientsky majetok stal nedostupným a pripočítajú sa k nedostupnému klientskemu majetku klienta. Takto zistená výška nedostupného klientskeho majetku sa na účely výpočtu náhrady zníži o všetky premlčané finančné nástroje a vklady a tiež o všetky záväzky klienta voči obchodníkovi s cennými papiermi podľa stavu ku dňu, keď sa klientsky majetok stal nedostupným.

Náhrada z GFI nepatrí klientom, ktorí:

- a) svojou trestnou činnosťou, za ktorú boli súdom v trestnom konaní právoplatne odsúdení, čiastočne alebo úplne spôsobili neschopnosť obchodníka s cennými papiermi uhrádzať záväzky klientom;
- b) nadobudli finančné nástroje a peňažné prostriedky v súvislosti s legalizáciou príjmov z trestnej činnosti, za ktorú boli v trestnom konaní právoplatne odsúdení.

GFI do piatich pracovných dní odo dňa, kedy sa klientsky majetok u obchodníka s cennými papiermi stal nedostupným, určí termín začatia, trvanie, miesto a postup vyplácania náhrad. GFI tiež určí, prostredníctvom ktorej banky sa budú náhrady za nedostupný klientsky majetok vyplácať a tiež môže určiť, za akých podmienok sa náhrada vyplatí bezhotovostným prevodom. Náhrada sa vypláca spravidla jednorazovo. Obchodník s cennými papiermi je povinný uverejniť všetky tieto údaje spolu s vyhlásením o neschopnosti plniť záväzky voči klientom alebo spolu s výrokom vykonateľného rozhodnutia súdu o pozastavení nakladania s klientskym majetkom v tlači s celoštátnou pôsobnosťou a vo verejne prístupných priestoroch obchodníka s cennými papiermi najbližší pracovný deň po doručení oznámenia GFI. Vyplácanie náhrad sa musí skončiť najneskôr do troch mesiacov od vyhlásenia obchodníka s cennými papiermi za neschopného plniť záväzky voči klientom alebo od doručenia vykonateľného rozhodnutia súdu o pozastavení nakladania s klientskym majetkom. GFI môže s predchádzajúcim súhlasom Národnej banky Slovenska vo výnimočných a odôvodnených prípadoch túto lehotu predĺžiť najviac o tri mesiace. Vyplácanie náhrad však musí byť skončené najneskôr do jedného roka od vyhlásenia obchodníka s cennými papiermi za neschopného plniť záväzky voči klientom alebo od doručenia vykonateľného rozhodnutia súdu o pozastavení nakladania s klientskym majetkom.

Klient, ktorý si uplatňuje právo na náhradu, musí preukázať podľa druhu klientskeho majetku, že má právo na výplatu za tento klientsky majetok; toto právo sa preukazuje najmä:

- a) dokladom o nároku na finančný nástroj alebo peňažné prostriedky (originál alebo úradne overená kópia zmluvy s obchodníkom, doklad potvrdzujúci prijatie peňažných prostriedkov alebo finančných nástrojov vystavený obchodníkom, výpis z klientského účtu o stave peňažných prostriedkov alebo finančných nástrojov vystavený obchodníkom) alebo
- b) rozhodnutím príslušného orgánu.

Fyzická osoba, ktorá si uplatňuje právo na náhradu, musí zároveň preukázať svoju totožnosť:

- platným občianskym preukazom;
- platným cestovným pasom, diplomatickým pasom, služobným pasom, a ak ide o cudzinca - povolením na pobyt cudzinca na území Slovenskej republiky.

Právnická osoba, ktorá si uplatňuje právo na náhradu, musí zároveň predložiť:

- výpis z úradnej evidencie alebo úradného registra, v ktorej je zapísaná, pričom tento výpis nesmie byť starší ako jeden mesiac pred uplatnením si práva na náhradu;
- v prípade, že z tohto dokladu nie je zrejmé, kto je oprávnený konať za právnickú osobu, predkladá sa aj doklad alebo úradne osvedčená kópia dokladu, z ktorej je zrejmé, kto je oprávnený konať za právnickú osobu - štatutárny orgán. Ak za klienta koná jeho zástupca, tento je povinný predložiť doklad alebo úradne osvedčenú kópiu dokladu, ktorý ho oprávňuje na zastupovanie. Ak ide o zástupcu právnickej osoby, na tomto doklade musí byť úradne osvedčený podpis štatutárneho orgánu tejto právnickej osoby. Zástupca je povinný sa zároveň preukázať dokladom totožnosti.

Ak za fyzickú osobu, zástupcu alebo právnickú osobu koná splnomocnenec, tento je povinný preukázať svoju totožnosť a predložiť aj písomné plnomocenstvo s úradne osvedčeným podpisom splnomocniteľa.

Viac informácií získate na stránke www.garancnyfond.sk
